

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
**The Budgeting Management of Small Schools as Opinion by Teachers
Under the Samut Songkhram Primary Educational
Service Area Office**

ณัฐพร นาคสุวรรณ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Natthaporn Naksuwan and Pavidha Tharasrisutti

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 6214470023@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามโดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 132 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดตามแบบวัดโดยวิธีของ Likert Scale สถิติที่ใช้ในการวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติการทดสอบค่าที (t - test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงบประมาณ; สถานศึกษาขนาดเล็ก; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

Abstracts

This research aimed to study and compare teachers' opinion on the budgeting management of small schools under the Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office, classified by educational background and work experience. The samples were the teachers who working in small schools under the Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office. The sample size was determined according to tables of 132 people, then randomly selected with lottery method. The research instrument was a questionnaire with a 5-level valuation scale. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, section Standard deviation, statistical t-test, and analysis of one-way ANOVA.

The results showed that the teachers have an opinion on the budgeting management of small schools under the Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office, overall and the revenue sits at a high level. The teachers with different educational backgrounds had opinion on the budgeting management of small schools under the Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office, overall and in each aspect were not different. Teachers with different work experience, opinion on the budgeting management of small schools under the Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office, overall and in each aspect were not different.

Keyword: The Budgeting Management; Small Schools; Samut Songkhram Primary Educational Service Area Office

บทนำ

การดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดความรวดเร็ว สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ตามกระบวนการงบประมาณมี 4 ขั้นตอน คือ การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการติดตามและประเมินผล ซึ่งกระบวนการงบประมาณ ทั้ง 4 ขั้นตอนนั้น ขั้นตอนการบริหารงบประมาณเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่ง กล่าวคือ ส่วนราชการจะต้องกำหนดแนวทางในการบริหารงบประมาณ โดยต้องนำงบประมาณที่ได้รับอนุมัติไปใช้จ่าย และการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการ จะต้องใช้ตามรายการประมาณการรายจ่ายที่ส่วนราชการได้ระบุไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี (กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 2561 : ออนไลน์)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาและกำหนดให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในลักษณะเงินอุดหนุน (รายหัว) สำหรับเป็นค่าใช้จ่าย

รายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จารุพันธ์ โพธิ์ทอง, 2558 : ออนไลน์) ซึ่งผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินการบัญชี จะต้องมีความรู้ ความสามารถ ความรอบคอบและความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพึงต้องระมัดระวัง และต้องเป็นผู้สนใจศึกษาหาความรู้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายที่กำหนด จะประมาทมิได้ เพราะงานการเงิน เป็นงานที่เป็นอันตรายต่ออาชีพราชการ

อย่างไรก็ตามการบริหารงบประมาณของสถานศึกษามีอุปสรรคและปัญหาอยู่หลายด้าน เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านงบประมาณนั้น จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนดไว้ หรืออยู่ในกรอบของกฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง แต่ในปัจจุบัน กลับพบว่าสถานศึกษาแทบทุกแห่งยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านงบประมาณ การเงิน บัญชี พัสดุ โดยตรงอยู่จำนวนมาก โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรอยู่เสมอ ตลอดจนปัญหาการเบียดบังเวลาราชการเพื่องานอื่น ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง การแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่ง หน้าที่ และประพฤตินิยมชอบในการจัดซื้อจัดจ้าง การทุจริตงบประมาณอาหารกลางวันนักเรียน การทุจริตโครงการนมโรงเรียนที่จัดซื้อไม่ได้มาตรฐาน การทุจริตสนามเด็กเล่นที่ใช้งบประมาณจัดซื้อแพงกว่าท้องตลาด การทุจริตทุนการศึกษากองทุนเสมอภาคพัฒนาชีวิต เสียหายกว่า 88 ล้านบาท การทุจริตของผู้บริหารสถานศึกษาปลอมชื่อนักเรียนเพื่อโกงงบประมาณมาใช้ส่วนตัว เป็นต้น (นันทวีดี แดงอรุณ, 2562 : ออนไลน์)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อทราบสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก และนำผลการวิจัยไปแก้ไขปัญา ปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยจำแนกตาม วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2563 จำนวน 218 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2563 จำนวน 132 คน โดยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen et al. (2011 : 147) และเมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่า .97 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มี 4 ด้าน คือ 1) การวางแผนงบประมาณ 2) การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ 3) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ 4) การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน จำนวน 40 ข้อ ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดตามแบบวัดโดยวิธีของ Likert

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาคำความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้วิจัยเก็บและรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการขอหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. นำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูล เสนอผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามเพื่อขอเข้าเก็บข้อมูล

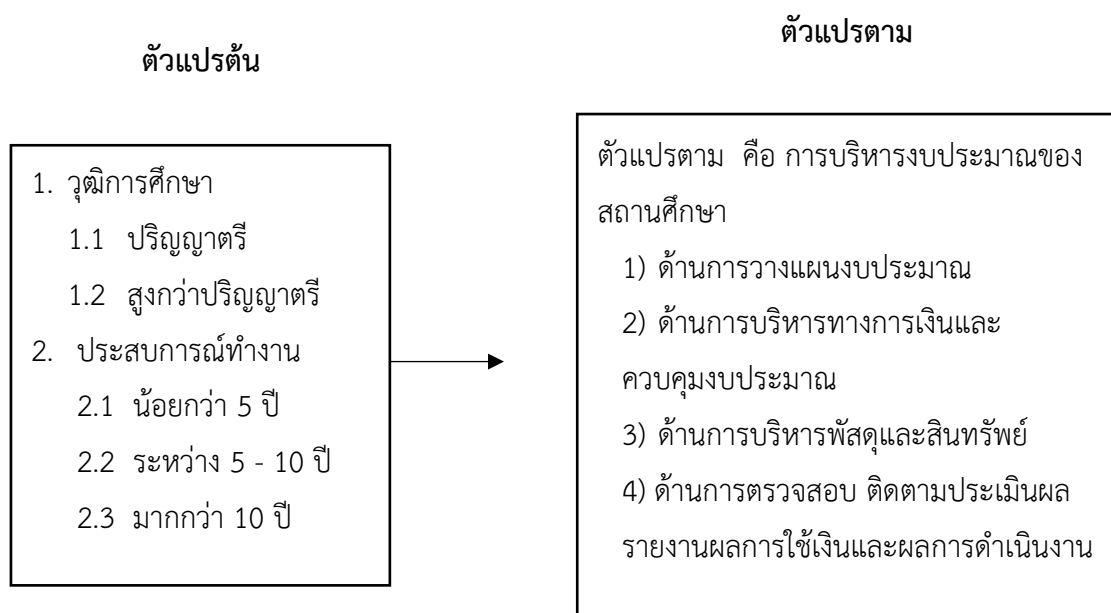
3. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 132 ฉบับและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ทั้งนี้ในช่วงระหว่างทำการรวบรวมแบบสอบถาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามได้ประกาศให้ปิดสถานศึกษากรณีพิเศษ เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาได้ จำนวน 121 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของแบบสอบถามทั้งหมด ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อประมวลข้อมูลในตอนต้นที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การหาค่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เมื่อเปรียบเทียบวุฒิการศึกษาใช้สถิติค่าที (t - test) แต่ถ้าเปรียบเทียบประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Sheffe's method)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการบริหารงบประมาณเป็นงานที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการบริหารงานทุกฝ่ายในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินงานทั้งหมดสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้ปฏิบัติงานจึงให้ความสำคัญและดำเนินงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามแผนที่กำหนดไว้และเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับที่หน่วยงานราชการจะต้องปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันเพื่อความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตด้วย ซึ่งในสถานศึกษาขนาดเล็ก ครูผู้รับผิดชอบมักมีประสบการณ์มาก รวมทั้งมีจำนวนนักเรียนและงบประมาณจำกัด จึงสามารถดำเนินงานได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญยวีร์ พัฒนธณกิตติโชค (2559 : 37-51) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงบประมาณโดยรวม และรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเนื่องมาจากผู้บริหารเห็นความสำคัญของการบริหารงบประมาณทั้ง 7 ด้านว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อสถานศึกษาและเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ อีกทั้งในเรื่องของงบประมาณนั้นจะเกี่ยวข้องระเบียบข้อบังคับที่หน่วยงานราชการจะต้องปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันเพื่อความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตด้วย และสอดคล้องกับ ชัยรัตน์ เงินเนื้อดี (2560 : 28) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการ วิจัยพบว่า สภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้รับรู้นโยบาย แนวทางปฏิบัติตลอดจนให้ความสำคัญต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

ที่มุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์ของงาน ซึ่งเป็นการเสริมระบบการบริหารโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีการกำหนดเป้าหมายงานต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม มีแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน มีดัชนีวัดผลสัมฤทธิ์ของงานและสามารถวัดและประเมินผลการทำงานได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนงบประมาณ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนการใช้จ่ายเงินที่สอดคล้องกับแผนงบประมาณโครงการหรือกิจกรรมของต้นสังกัดและงบที่ได้รับอย่างเหมาะสม โดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วม และยังต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย สถานศึกษาทราบถึงเป้าหมายและผลผลิตของสถานศึกษาแผนงาน งาน/โครงการ กิจกรรม ที่จะดำเนินการ กำหนดงบประมาณของแผนงาน งาน/โครงการ กิจกรรมและผู้รับผิดชอบงานนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ นางลักษณ์ พรหมพา (2558 : 49) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขต 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการวางแผนงบประมาณปฏิบัติราชการ 4 ปี และการวางแผนงบประมาณปฏิบัติราชการประจำปี ในการวางแผนงบประมาณมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนงบประมาณโครงการ/กิจกรรม ของ สพฐ./สพม. และได้ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และดำเนินการตามขั้นตอนการกำหนดแผนงบประมาณ และมีการจัดทำคู่มือ/แนวทางการจัดทำงบประมาณที่กำหนดระยะเวลาการจัดทำคำขอ งบประมาณกำหนดไว้ในปฏิทินงบประมาณและสอดคล้องกับ วิไลภรณ์ เทพมนตรี (2559 : 46) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พื้นที่สูงจังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านการวางแผนงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยได้ให้เหตุผลว่า เป็นเพราะการจัดทำแผนปฏิบัติการทำให้สถานศึกษาทราบถึงเป้าหมายและผลผลิตของสถานศึกษาแผนงาน งาน/โครงการ กิจกรรม ที่จะดำเนินการ กำหนดงบประมาณของแผนงาน งาน/โครงการ กิจกรรมและผู้รับผิดชอบงานนั้น ๆ

1.2 ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการใช้ระบบสารสนเทศในการปฏิบัติงาน และได้จัดทำและเอกสารและหลักฐานการเบิกจ่ายตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงการคลังอย่างครบถ้วน รวมทั้งควบคุมการใช้จ่ายโดยการลงทะเบียนคุมแยกประเภทต่าง ๆ อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังได้รับการติดตามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ที่ให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งดำเนินการจัดทำรายงานทางการเงินให้เป็นปัจจุบันและจัดส่งสำเนาให้เป็นประจำทุกเดือน ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ ธนากุลจิราวัฒน์ (2559 : 38) ที่ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงาน

งบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้กล่าวว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้น เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดทำทะเบียนคุมเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณไว้อย่างครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีการแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและซื่อสัตย์ เพื่อรับผิดชอบการรับ - จ่ายเงิน จัดหาสถานที่ เก็บรักษาเงินที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัย ดำเนินการจัดวางระบบตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามแผนงานงบประมาณ และจัดทำแนวปฏิบัติการรับเงินและจ่ายเงินให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กระทรวงการคลังกำหนด ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากการบริหารการเงินมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษามาก ผลของการปฏิบัติงานมีผลกระทบต่อหน่วยงาน หากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเงินของหน่วยงานแล้วจะทำให้หน่วยงานพัฒนาได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นนโยบายจัดสรรเงินเพื่อการศึกษา แนวปฏิบัติในการบริหารการเงิน ซึ่งประกอบด้วย การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน การตรวจสอบและรายงานผล เป็นต้น และสอดคล้องกับ วรรษัญญ์ ฝ่องธรรม (2560 : 97) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารการเงิน และการบัญชี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงบประมาณ ได้ให้เหตุผลว่า ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงบประมาณ มีความสำคัญ ต่อการจัดสรรทรัพยากรในการบริหารงานให้บรรลุตามพันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ โครงการ โดยการจัดสรรงบประมาณจะต้องยึดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลักการมีส่วนร่วม หลักความเป็นธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งระบบการบริหารงบประมาณที่มีคุณภาพ ย่อมส่งผลต่อการบริหารงานในด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารหลัก คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารและจัดการศึกษาให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ในทุก ๆ ด้าน

1.3 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีกระบวนการบริหารจัดการที่ดี มีความต้องการใช้พัสดุและสินทรัพย์ในปริมาณไม่มาก จึงทำให้สามารถสำรวจความต้องการ วางแผนจัดหา ได้เพียงพอ และดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามขั้นตอนได้อย่างรวดเร็วและโปร่งใส มีการจัดทำทะเบียนคุมบัญชีทรัพย์สินและบัญชีพัสดุที่เป็นปัจจุบัน และควบคุมการเบิกจ่ายพัสดุตามระเบียบ รวมทั้งมีการตรวจสอบพัสดุประจำปีและจำหน่ายพัสดุที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพตามขั้นตอนและระเบียบว่าด้วยการจำหน่ายพัสดุอย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ รัชฎาพร มณเฑียร และ จินณวัตร ปะโคทั้ง(2560 : 145-152) กล่าวว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สภาพการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ใน

ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้ให้เหตุผลว่า อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยพัสดุและสินทรัพย์เป็นปัจจัยนำเข้าของระบบที่ต้องมีจำนวนเพียงพอและคุณภาพดี มีกระบวนการบริหารจัดการที่ดี ส่งผลให้ผลผลิตคือนักเรียนมีคุณภาพประกอบกับสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษา มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและแนวปฏิบัติที่ทางราชการกำหนดให้ปฏิบัติ ถ้าไม่ปฏิบัติตามอาจทำให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายได้รับโทษตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541

1.4 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน พบว่า ครูมีความคิดเห็นการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้ติดตามให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบงบประมาณอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และดำเนินการตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลทางการเงินที่สัมพันธ์กับข้อมูลจริง นอกจากนี้ยังได้รับการตรวจสอบและประเมินโดยหน่วยตรวจสอบภายในจากต้นสังกัดเพื่อป้องกันความเสี่ยงอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ัญญาลักษณ์ สิงห์แก้ว (2560 : ออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากสถานศึกษาที่สังกัดในสำนักงานเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานครมีการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานของโรงเรียนต่อประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับ ชัยรัตน์ เงินเนื้อดี (2560 : 23) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กล่าวว่า ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินการโดยภาพรวมอยู่ ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าโรงเรียนมีการจัดทำรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานเป็นการนำเสนอข้อมูลเพื่อแสดงฐานะการเงินของโรงเรียน ผลการดำเนินงานทางการเงินเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด การจัดทำระบบฐานข้อมูลทางการเงินที่สัมพันธ์กับข้อมูลผลผลิต ใช้วัดข้อมูลต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิตตามแผนงานการบันทึกเอกสารการเงินเป็นปัจจุบัน การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานเพื่อยืนยันผลสำเร็จของแผนงาน/โครงการ การรายงานเงินคงเหลือให้ ต้นสังกัดทราบเป็นประจำทุกเดือน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงบประมาณเป็นงานที่ต้องดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับ ที่ต้องศึกษาเพิ่มเติมหรือได้รับการอบรมพิเศษให้เข้าใจ ประกอบกับความแม่นยำในกฎเกณฑ์และรายละเอียด ขั้นตอนดำเนินการต่าง ๆ จึงทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน จะต้องปฏิบัติตามกรอบ

แผนงานที่ได้วางไว้เป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเรือน มุ่งผลกลาง และ ปทุมพร เปีย
ถนอม (2563 : 1-13) เรื่อง การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานกลุ่มบริหารงบประมาณ ที่มีระดับการศึกษา
แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่
แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่า ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น
สถานศึกษาจะต้องตระหนัก และเห็นความสำคัญของการบริหารงบประมาณ ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ใน
การบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจึงต้องมีการจัดและวางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้อง
กับงบประมาณที่มีอยู่ และให้มีการประสานงานกันในการปฏิบัติงาน เพราะฉะนั้นบุคลากรในกลุ่มบริหาร
งบประมาณจะต้องปฏิบัติตามกรอบแผนงานที่ได้วางไว้เป็นแนวทางเดียวกัน จึงทำให้ให้ข้าราชการครูที่มีระดับ
การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดย
ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานบริหารงบประมาณใน
สถานศึกษาขนาดเล็ก จำเป็นต้องร่วมกันทำงาน มีการพูดคุยปรึกษากันก่อนการตัดสินใจ ทำให้มีแนวทางใน
การดำเนินงานไปในแนวเดียวกัน และการบริหารงบประมาณของสถานศึกษานั้นเป็นการบริหารงบประมาณ
ตามจำนวนนักเรียน มีนโยบาย ระเบียบแนวปฏิบัติตั้งไว้ และยังมีกรอบ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติ
ตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงษ์ ก้านกิ่ง (2560 : 41-56) เรื่อง สภาพและปัญหา
การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ที่
กล่าวว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร
งบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยรวมและ
รายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่ม
บริหารงบประมาณ มีการประสานงานกันในเรื่องการบริหารงบประมาณ โดยที่ผู้บริหารเป็นผู้มีหน้าที่ ติดตาม
และสั่งการให้ผู้ปฏิบัติดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติ ตลอดจนผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ มี
การปรึกษาหารือ วางแผนร่วมกัน ถ้าเกิดปัญหาขึ้นก็จะร่วมมือกันแก้ไข รวมทั้งในการบริหารงบประมาณของ
สถานศึกษานั้นเป็นการบริหารงบประมาณตามจำนวนนักเรียน มีนโยบาย ระเบียบแนวปฏิบัติตั้งไว้ว่ามีการ
จัดสรรงบประมาณอย่างไรบ้าง โดยที่ไม่เกี่ยวข้องประสบการณ์การทำงานเลย จึงเป็นสาเหตุที่ ทำให้
ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานไม่มีผลต่อสภาพการบริหารงบประมาณ และสอดคล้องกับ ธัญญา
ลักษณ์ สิงห์แก้ว (2560 : ออนไลน์) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขต
ลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานภายใน
สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน
งบประมาณของสถานศึกษาที่สังกัดในสำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านทุก

ด้านไม่แตกต่างกัน ได้ให้เหตุผลว่า อาจสืบเนื่องมาจากลักษณะของการบริหารงานงบประมาณในด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ และด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตามที่หน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติไว้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยได้แนวทางในการพัฒนาที่ใช้เป็นข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการวางแผนงบประมาณ ผู้บริหารที่ดีควรรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน ปัญหา และอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนงาน รวมทั้งทบทวนภารกิจการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและศึกษา รายงานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนงบประมาณและนำไปประกอบการขอตั้งงบประมาณของสถานศึกษา

2. ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ผู้บริหารควรเบิกจ่ายงบประมาณของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว และควรจัดหาตู้নিরয়สำหรับใช้เก็บรักษาเงินสด รวมทั้งจัดให้อยู่ในที่ปลอดภัย เพื่อดำเนินการเก็บรักษาเงินให้เป็นไปตามระเบียบ

3. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ผู้บริหารควรจัดทำฐานข้อมูลทรัพย์สินของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งดำเนินการจัดหาผลประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ และอสังหาริมทรัพย์ให้เป็นไปตามระเบียบและนโยบาย โดยไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์และภารกิจของสถานศึกษา

4. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานผู้บริหารควรจัดทำปฏิทินการตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี และมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่อื่น ๆ หรือศึกษาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาทุกขนาด เพื่อที่จะได้ผลการวิจัยในภาพที่กว้างและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัญหาหรือแนวทางการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก หรือขนาดอื่น ๆ ในเชิงคุณภาพร่วมด้วย เพื่อจะสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบริหารงบประมาณ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: http://www.planning.dusit.ac.th/download/sduplan_budget2562.pdf.
- จารุนันท์ โพธิ์ทอง. (2558). คู่มือการเบิกจ่ายเงินสถานศึกษา. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: <https://km.sec39.net/?name=research&file=readresearch&id=25>
- ขวัญเรือน มุ่งผลกลาง และ ปทุมพร เปียถนอม. (2563). การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 9 (2), 1-13.
- ชัยรัตน์ เงินเนื้อดี. (2560). สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธัญญาลักษณ์ สิงห์แก้ว (2560) การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: http://www.edujournal.ru.ac.th/index.php/abstract_data/viewIndex/707.ru
- นงลักษณ์ พรหมพา. (2558). การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขต 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. งานค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยนครราชสีมา.
- นันท์ทวี แดงอรุณ. (2562). โรงเรียน' จุดแก้ง หรือ จุดเริ่มโก่ง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: <https://news.thaipbs.or.th/content/270872>
- บุญยวีร์ พัฒนธกิตติโชค. (2559). สภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 8 (1), 37-51.
- รัชฎาพร มณเฑียร และ จินฉัตร ปะโคทั้ง. (2560). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 19 (1), 145-152.
- วรัชญ์ณัฐ ฝ่องธรรม. (2560). การควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- วรารณ ธนากุลจิรวัดน์. (2559). *ประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วิไลภรณ์ เทพมนตรี. (2559). *แนวทางการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่บนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงราย*. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วีระพงษ์ ก้านกิ่ง. (2560). *สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29*. วารสารราชธานีวัฒนธรรมทางสังคมศาสตร์. 1 (1), 41-56.
- Cohen, Louis.; Manion, Lawrence; & Morrison, Keith. (2011). *Research Method in Education*. (7th ed). New York : Morrison.